

**LIETUVOS RESPUBLIKOS GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ
TVARKYMO ĮSTATYMO NR. X-764 1, 3, 6, 9, 10, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 38
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 34¹, 35¹ STRAIPSNIAIS IR
PRIEDU ĮSTATYMAS, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 332 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 1, 3, 6, 9, 10, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 38 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 34¹, 35¹ straipsniais ir priedu įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatino kelios priežastys:

Pirma, 2016 m. birželio 11 d. buvo gautas Europos Komisijos (Aplinkos generalinio direktorato) paklausimas EU Pilot Nr. 6519/14/ENVI/16, kuriuo Europos Komisija prašė pateikti papildomą informaciją apie tam tikrą 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (toliau – direktyva) su pakeitimu, padarytu 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008, nuostatų įgyvendinimą. Lietuvai pateikus papildomą informaciją, 2017 m. vasario 16 d. gautas Europos Komisijos oficialus pranešimas dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. 2016/2193 dėl netinkamo direktyvos įgyvendinimo. Europos Komisija oficialiu pranešimu informavo, kad, išnagrinėjusi Lietuvos nurodytas teisės aktų nuostatas ir pateiktus paaiškinimus, padarė išvadą, kad Lietuva nesilaikė direktyvos 3, 4 ir 15 straipsnių ir I priedo A, B ir D dalių, o aglomeracijų, turinčių daugiau kaip 10 000 g. e. atveju, – 15 straipsnio reikalavimų. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 1, 3, 6, 9, 10, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 34¹, 35, 35¹, 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant užtikrinti aiškesnį reglamentavimą, kuris atitiktų direktyvos reikalavimus.

Antra, Vyriausybės 2017-06-28 nutarimu Nr. 521 „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijoje išdėstytų reikalavimų ir siūlymų tenkinimo“ pavesta Aplinkos ministerijai parengti ir pateikti Vyriausybei Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projektą, reglamentuojant geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo teises ir pareigas, kai daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme įtvirtintą 2-ąją apsirūpinimo karštu vandeniu būdą: šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti perkamas iš geriamojo vandens tiekėjo.

Įstatymo projekto tikslai:

- įtvirtinti aiškų teisinį reguliavimą, siekiant apsaugoti aplinką nuo išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio ir nustatyti išsamų individualių nuotekų tvarkymo sistemų naudojimo, priežiūros ir kontrolės reglamentavimą;

- pakeisti ir papildyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reglamentavimą, siekiant nustatyti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo bei daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų santykius, teises ir pareigas, atsirandančius naudojant geriamąjį vandenį karštam vandeniui ruošti, kai daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai pagal Šilumos ūkio įstatymą pasirenka 2-ąją apsirūpinimo karštu vandeniu būdą: šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš

šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti perkamas iš geriamojo vandens tiekėjo.

Įstatymo projekto uždaviniais siekiama:

- sudaryti teisinės prielaidas apibrėžti aglomeraciją, kurioje geriamasis vanduo tiekiamas centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidarančios nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (ar) kaupimo įrenginiais;
- nustatyti, kad aglomeracijų ribos būtų nustatytos savivaldybių tarybos ir įtvirtintos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane;
- sukurti vieningą individualiojo geriamojo vandens išgavimo ir individualiojo nuotekų tvarkymo įrenginių registravimo informacinę sistemą;
- apibrėžti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo bei daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų santykius, teises ir pareigas, kai daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai pagal Šilumos ūkio įstatymą pasirenka 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengimas inicijuotas gavus Europos Komisijos oficialų pranešimą dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. 2016/2193 dėl netinkamo direktyvos įgyvendinimo ir vykdant Vyriausybės 2017-06-28 nutarimą Nr. 521 „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijoje išdėstytų reikalavimų ir siūlymų tenkinimo“, kuriuo pavedama Aplinkos ministerijai parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projektą, reglamentuojant geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo teises ir pareigas, kai daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme įtvirtintą 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą: šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti perkamas iš geriamojo vandens tiekėjo.

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamentas. Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento direktorius Vitalijus Auglys, tel. 8 706 63651, el. p. vitalijus.auglys@am.lt, direktoriaus pavaduotojas Irmantas Valūnas, tel. 8 706 63482, el. p. irmantas.valunas@am.lt, Vandenių politikos skyriaus vedėja Viktorija Vaškevičienė, tel. 8 706 63521, el. p. viktorija.vaskeviciene@am.lt, Vandenių politikos skyriaus vyr. specialistė Judita Vaišnorienė, tel. 8 706 62719, el. p. judita.vaisnoriene@am.lt.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Pagrindiniai LR teisės aktai, reglamentuojantys geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą yra Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (toliau – Įstatymas), jo įgyvendinamieji teisės aktai, Vietos savivaldos įstatymas ir Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programa, patvirtinta Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88. Vadovaujantis Įstatymo 10 str. ir Vietos savivaldos įstatymo 6 str., geriamojo vandens išgavimas, tiekimas ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas savivaldybių teritorijose yra savivaldybių institucijų pareiga, o savivaldybių administracijos direktoriai vykdo viešajam geriamojo vandens tiekimui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininkų arba savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamų įmonių, kurioms priklauso ši infrastruktūra, dalyvio teises ir pareigas.

Savivaldybės, planuodamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą, rengia ir tvirtina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, kuriuose nustatant viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas (į savivaldybės viešojo

geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija (gyvenamosios vietovės, pavieniai gyvenamieji namai, kiti pastatai), atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų: 1) geriamuoju vandeniu aprūpinama ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje; 2) yra savivaldybei arba savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra; 3) gyventojai dėl geriamojo vandens išteklių trūkumo, aplinkosaugos reikalavimų, ekonominių ar kitų priežasčių negali individualiai išgauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančio geriamojo vandens ir individualiai tvarkyti nuotekų) savivaldybės turi siekti, kad ne mažiau kaip 95 procentai savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos gyventojų gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas (3 str. 17 d., 12 str.). Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose turi būti nustatytos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys ir prioritetai, prognozės ir problemos, numatyta, kuriose teritorijose bus plėtojama geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūra, o kuriose viešasis vandens tiekimas bus vykdomas kitomis priemonėmis, nustatomos teritorijos, kuriose taikomas individualus vandens išgavimas ir (ar) individualus nuotekų šalinimas. Atsižvelgiant į tai, šiame plane numatoma, kada ir kokiais būdais tam tikrose savivaldybės teritorijose bus tiekiamas kokybės reikalavimus atitinkantis geriamasis vanduo ir teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos, tačiau galiojančiame įstatyme nėra įtvirtinta kas yra aglomeracija, kurioje pagal direktyvos 3 straipsnio 1 dalį „valstybės narės užtikrina, kad visose aglomeracijose būtų miesto nuotekų surinkimo sistemos <..>“ arba „kai nuotekų surinkimo sistemų įrengimas nėra pateisinamas dėl to, kad tokia sistema neduotų naudos aplinkai, arba dėl to, kad ji per daug brangiai kainuotų, yra naudojamos atskiros individualios sistemos arba kitokios atitinkamos sistemos, kurios užtikrina tokį pat aplinkos apsaugos lygį“.

Savivaldybės paviršinių nuotekų tvarkymo plėtrą numato vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentuose (12 str. 1d.).

Aglomeracijos apibrėžimas įtvirtintas LR aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 patvirtintame Nuotekų tvarkymo reglamente, tačiau nėra įtvirtintos pareigos apibrėžti aglomeracijų ribas.

Pagal Įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 7 punktą nuotekų transportavimo paslaugas gali teikti viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, kuris turi pasiūlyti individualiųjų nuotekų turėtojui sudaryti viešąją sutartį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas arba nurodyti individualiųjų nuotekų transportavimo paslaugų teikėją (teikėjus) arba pagal Įstatymo 21 straipsnį nuotekų transportavimo paslaugas gali teikti geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai ir kiti asmenys, kurie turi atitikti specialius reikalavimus, t. y. turėti nuosavybės teisę ar teisėtai valdyti nuotekoms transportuoti reikalingus įrenginius ir transportą, atitikti Atliekų tvarkymo įstatyme atliekas surenkančioms ir vežančioms įmonėms nustatytus reikalavimus. Pažymėtina, kad to paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys, jeigu nuotekų transportavimo paslaugas teikia ne viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, privalo sudaryti sutartį su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju dėl individualiųjų nuotekų transportavimo ir išleidimo į šio geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir sutartis su asmenimis, kuriems teikia nuotekų transportavimo paslaugas.

Įstatymas numato pareigą asmenims, individualiai išgaunantiems ir naudojantiems geriamąjį vandenį ir (arba) tvarkantiems nuotekas, per 12 mėnesių prijungti jiems nuosavybės teisę priklausančią nuotekų tvarkymo infrastruktūrą prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teisę ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros: kai individualusis nuotekų tvarkymas neatitinka teisės aktuose nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų; kai per valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę vykdančių pareigūnų nurodytą terminą nepašalinami teisės aktų reglamentuojančių nuotekų tvarkymą, nuostatų pažeidimai; kai, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, yra sukurta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teisę priklauso savivaldybei ar

viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, vandentiekio įvadas, nuotekų išvadas nutiesti iki turto ribos. Pastebėtina, kad ši pareiga įsigalioja, kai yra visos išvardytos 4 aplinkybės.

Pagal Įstatymo 34 straipsnio nuostatas geriamojo vandens tiekėjai veiklos sąnaudas ir pajamas planuoja pagal patvirtintus geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planus, parengtus pagal Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planų rengimo taisykles. Paviršinių nuotekų tvarkytojai veiklos sąnaudas ir pajamas planuoja pagal patvirtintus vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos planus.

2-ojo apsirūpinimo karštu vandeniu būdo reglamentavimas

Šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyti trys apsirūpinimo karštu vandeniu būdai: centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo (1-asis apsirūpinimo karštu vandeniu būdas) arba šilumos karštam vandeniui ruošti pirkimas iš šilumos tiekėjo, o geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti pirkimas iš geriamojo vandens tiekėjo (2-asis apsirūpinimo karštu vandeniu būdas), arba individualus karšto vandens ruošimas jo vartojimo vietoje, naudojant kitus energijos šaltinius (dujas, elektrą, kietąjį kurą) geriamajam vandeniui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros (3-iasis būdas).

Šilumos ūkio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta bendroji nuostata, kad vartotojai daugiabučiuose namuose gali Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirinkti apsirūpinimo karštu vandeniu būdą arba karšto vandens tiekėją ir sudaryti su juo karšto vandens pirkimo–pardavimo sutartį. Kartu nustatyta, kad pasirinktas karšto vandens tiekėjas įrengia vartotojo suvartojamo karšto vandens atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, sudaro sutartis ir perka karštam vandeniui ruošti reikalingą geriamąjį vandenį bei šilumą ar kitą energiją iš atitinkamų tiekėjų. Pagal šią įstatymo nuostatą karšto vandens tiekimo sąlygos (kaina, pranešimų apie suvartotą karštą vandenį pateikimas, mokėjimo tvarka) nustatomos karšto vandens tiekėjo ir vartotojo sutartyje. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, kol vartotojai pasirenka karšto vandens tiekėją arba apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, karšto vandens tiekėjas yra šilumos tiekėjas. Atsižvelgiant į tai, vartotojai, pasirinkę 1-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, už karštą vandenį atsiskaito su karšto vandens (šilumos) tiekėju pagal (minėto tiekėjo) vartotojo bute ar kitose patalpose tiekimo-vartojimo ribos vietoje įrengto karšto vandens apskaitos prietaiso rodmenis.

Pažymėtina, kad Šilumos ūkio įstatyme 2-asis apsirūpinimo karštu vandeniu būdas minimas tik sąvokoje, įstatyme nereglamentuota minėto būdo įgyvendinimo tvarka. Vadovaujantis LR energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297 patvirtintų Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių (toliau – Taisyklės) nuostatomis (145, 193 p.), daugiabučio namo gyventojai priėmę sprendimą apsirūpinti 2-uoju karšto vandens būdu, privalo paskirti tinkamai įgaliotą atstovą, kuris su šilumos ir geriamojo vandens tiekėjais pasirašytų atitinkamas sutartis. Pastebėtina, kad pasirinkus 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, karšto vandens tiekėjo nėra, nes gyventojų įgaliotas asmuo sudaro sutartį gyventojų vardu dėl geriamojo vandens ir šilumos pirkimo karštam vandeniui ruošti iš atskirų tiekėjų. Pagal galiojančias Taisyklių nuostatas pasirinkus 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, gyventojų įgaliotas asmuo yra bendrija ar administratorius. Šis įgaliotas asmuo sudaro sutartis su šilumos ir geriamojo vandens tiekėjais. Tačiau praktikoje pasitaiko atvejų, kai įgalioto asmens nėra, o šias funkcijas vykdo geriamojo vandens tiekėjas. Tad dėl teisinių santykių reglamentavimo trūkumo kyla neaiškumų dėl atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį karštam vandeniui ruošti (kaip apskaičiuojamas butuose suvartoto geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti kiekis, kaip jis paskirstomas, koks asmuo atsakingas už jo skirstymą ir mokėjimo dokumentų daugiabučio namo butų savininkams apmokėti pateikimą). Pažymėtina, kad Įstatyme nėra teisės ar pareigos geriamojo vandens tiekėjui skirstyti butuose suvartotą geriamąjį vandenį karštam vandeniui ruošti, todėl skirtingai interpretuojamos teisės aktu nuostatos, vyksta ginčai ir teismo procesai, dėl to nukenčia vartotojai.

Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį (išskyrus karštą vandenį) ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas, geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo ir asmenų, gaunančių minėtas

paslaugas, teises ir pareigas reglamentuoja Įstatymas. Vadovaujantis Įstatymo nuostatomis geriamojo vandens tiekėjas karšto vandens ruošimo ir tiekimo procese dalyvauja kaip šalto geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti tiekėjas, kuris privalo iki geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo ribos patiekti higienos normoje HN 24:2003 (Sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“) nustatytus reikalavimus atitinkantį šaltą geriamąjį vandenį ir įrengti atsiskaitomuosius geriamojo vandens apskaitos prietaisus (butuose, patalpose, prieš karšto vandens ruošimo įrenginius) savo lėšomis. Atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų įrengimo, eksploatavimo sąnaudos įtraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainą (35 str.).

Įstatyme numatyta, kad abonentai ir vartotojai už geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo patiektą geriamąjį vandenį atsiskaito pagal pirkimo ir pardavimo vietoje (geriamojo vandens apskaitos mazguose) įrengtų atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų rodmenis, jeigu sutartis nenustato ko kita. Pagal Įstatymo 35 straipsnio 4 dalį geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo ir pardavimo vieta yra kiekvienas butas ar kita patalpa, išskyrus šio straipsnio 2 ir 6 dalyje numatytus atvejus:

- kai geriamasis vanduo tiekiamas karštam vandeniui ruošti daugiabučio namo karšto vandens ruošimo įrenginiuose, geriamojo vandens pirkimo ir pardavimo vieta yra atsiskaitomasis geriamojo vandens apskaitos prietaisas, įrengtas pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius (35 str. 2 d.). Atsižvelgiant į tai, šios nuostatos taikomos tuomet, kai geriamas vanduo yra tiekiamas ne vartotojams tiesiogiai, o karštam vandeniui ruošti;

- daugiabučio namų butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę pasirinkti geriamojo vandens pirkimo ir pardavimo vietą įvade (35 str. 6 d.). Pagal LR Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 127 patvirtinto Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos aprašo 3 punkto nuostatas daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 35 straipsnio 6 dalimi, bendru sutarimu, įformintu raštu, nusprendžia, kaip bus nustatomas kiekvieno vartotojo suvartoto geriamojo vandens kiekis, kai pasirenkamas sprendimas atsiskaityti pagal įvadą, ir apie pasirinktą sprendimą praneša raštu geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui. Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, vadovaudamasis daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų pasirinktu sprendimu, išrašo ir pateikia butų ir kitų patalpų savininkams mokėjimo dokumentus nustatytais terminais ir tvarka, jeigu daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų ir geriamojo vandens tiekėjo sudarytoje sutartyje nesusitarta dėl kitokios mokėjimo dokumentų pateikimo tvarkos.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekto 1 straipsnis (Įstatymo tikslas)

Įstatymo projektu įgyvendinant Europos Sąjungos teisės aktą, Įstatymo projektas papildomas nuostata, kad šis įstatymas skirtas užtikrinti Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, įgyvendinimą.

Įstatymo projekto 2 straipsnis (Pagrindinės šio įstatymo sąvokos)

Įstatymo projektas papildomas naujomis sąvokomis.

1) Direktyvoje vartojama aglomeracijos sąvoka – „tai *tam tikras plotas*, kuris yra *gana tankiai apgyvendintas* ir (arba) kuriame gana sutelkta ūkinė veikla, dėl to reikia surinkti miesto nuotėkas ir jas nukreipti į miesto nuotekų valymo įrenginius arba į galutinę išleidimo vietą.“ Todėl siekiant perkelti direktyvos nuostatas ir aiškiau reglamentuoti sąvokoje vartojamus žodžių junginius „*tam tikras plotas*“, „*gana tankiai apgyvendintas*“, Įstatymo projekte įtvirtinama „*aglomeracijos*“

sąvoka, t. y. aglomeracija – urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidaranti ar galinti susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiais“. Pagal Teritorijų planavimo įstatymo 2 straipsnio 36 dalį „urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose“, to paties straipsnio 37 dalyje nustatyta, kad „urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose“. Pažymėtina, kad pagal direktyvos 3 straipsnio 1 dalį „valstybės narės užtikrina, kad visose aglomeracijose būtų miesto nuotekų surinkimo sistemos <...>“ arba „kai nuotekų surinkimo sistemų įrengimas nėra pateisinamas dėl to, kad tokia sistema neduotų naudos aplinkai, arba dėl to, kad ji per daug brangiai kainuotų, yra naudojamos atskiros individualios sistemos arba kitokios atitinkamos sistemos, kurios užtikrina tokį pat aplinkos apsaugos lygį“, atsižvelgiant į tai aglomeracijos teritorija siejama su centralizuotai tiekiamą nuotekų tvarkymo paslauga.

Lietuvos geologijos tarnybos žemės gelmių registro duomenimis, 2018 m. balandžio 12 d. buvo registruoti 19364 vandens gavybos gręžiniai, kurių savininkas yra identifikotas, iš jų 15221 gręžinys priklauso fiziniam asmeniui arba fizinių asmenų grupei. Pažymėtina, kad netinkamai prižiūrimi ir apleisti gręžiniai yra potencialiai taršūs objektai. Todėl siekiant užtikrinti saikingą požeminio vandens naudojimą, požeminio vandens išteklių apsaugą nuo išsekimo ir užteršimo, racionaliau išnaudoti sukurtos geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros pajėgumus, aglomeracijos teritorija siejama su centralizuotai tiekiamą ar numatoma tiekti geriamojo vandens tiekimo sistema.

2) Įstatymo projekte įtvirtinama „gyventojų ekvivalentas“ sąvoka, t. y. sutartinis vienetas taršos nuotekomis šaltinio dydžiui išreikšti. Vienas gyventojų ekvivalentas reiškia taršos šaltinį, kuriame per parą susidaranti nuotekose esantiems organiniams teršalams biologiškai suskaidyti deguonies poreikis (BDS₅) yra 60 g. Pažymėtina, kad vykdant ūkinę veiklą aglomeracijoje susidaranti nuotekos yra įskaičiuojamos į gyventojų ekvivalentą, todėl ūkine veikla užsiimančios subjektai taip pat pateks į aglomeraciją.

3) Siekiant užtikrinti direktyvos nuostatų įgyvendinimą, Įstatymo projekte įtvirtinama „centralizuotoji nuotekų surinkimo sistema“, o siekiant užtikrinti požeminio vandens naudojimą, įtvirtinama sąvoka „centralizuotoji geriamojo vandens tiekimo sistema“. Šių nuostatų reglamentavimas užtikrins racionaliau išnaudoti sukurtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros pajėgumus, mažinti aplinkos teršimą individualiai tvarkomomis nuotekomis, prisidės prie saikingo požeminio vandens naudojimo ir geresnės požeminio vandens išteklių apsaugos.

4) Pakoreguotos „atsiskaitomieji geriamojo vandens paskaitos prietaisai“ ir „atsiskaitomieji nuotekų apskaitos prietaisai“ sąvokos, atsisakant perteklinio žodžio „atsiskaitomasis“, nes vadovaujantis Metrologijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, teisinis metrologinis reglamentavimas taikomas matavimo priemonėms, kurios naudojamos nustatant prekių, energijos, paslaugų kiekį ir vertę tiesioginio pardavimo sandoriuose tarp pirkėjo ir pardavėjo bei atsiskaitant už suteiktas paslaugas ir prekes, kai nuo jų kiekio matavimo priklauso kaina. Atsižvelgiant į tai, visi apskaitos prietaisai, kurie naudojami atsiskaitymui su vartotoju, turi būti atsiskaitomieji ir metrologiškai patikrinti.

5) Įvertinant tai, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymas pirmiausia sietinas su miestų, miestelių ir šalia jų esančiomis teritorijomis, todėl pakoreguojama „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas“ sąvoka. Tokiu atveju įtvirtinama galimybė geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo

specialųjį planą rengti ne tik savivaldybės, bet ir vietovės lygmenis. Numatoma, kad šiame plane turėtų būti nustatytos aglomeracijos. Taip pat numatoma, kad paviršinių nuotekų tvarkymo plėtra galėtų būti numatyta šiame plane.

6) Įstatymo projekte reglamentuojant naujus geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo bei daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų santykius, teises ir pareigas, kai daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai pagal Šilumos ūkio įstatymą pasirenka 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, Įstatymo projektas papildomas nauja „*Karšto vandens apskaitos prietaisai*“ sąvoka. Pažymėtina, kad panaši sąvoka „*atsiskaitomieji karšto vandens apskaitos prietaisai*“ vartojama Šilumos ūkio įstatyme, tačiau siekiant aiškumo, kad geriamojo vandens tiekėjas įgyja pareigą įrengti karšto vandens paskaitos prietaisus *tik tuo atveju, kai vartotojai pasirenka 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą* (ir apie pasirinkimą, vadovaujantis šilumos ūkio sektorių reglamentuojančių teisės aktus nuostatomis, informuoja paslaugų tiekėjus), Įstatymo projektas papildomas sąvoka „*karšto vandens apskaitos prietaisai* – vartotojų sunaudoto geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti kiekio matavimo priemonės, pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, kai vartotojai daugiabučiuose namuose pasirenka Šilumos ūkio įstatyme įtvirtintą apsirūpinimo karštu vandeniu būdą – šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti iš geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo“.

7) Atsižvelgiant į tai, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas ir plėtra vykdoma pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos planus, Įstatymo projekte įtvirtinama „*Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos planas*“ sąvoka.

Pažymėtina, kad *Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos planas* yra *įmonės veiklos planas*, kuris sudaromas 3 metų laikotarpiui ir kuriame aprašoma vykdoma veikla, nuosavybės teise valdomas turtas, veiklos kryptys, infrastruktūros eksploatavimo sąlygos, racionalaus gamtos išteklių naudojimo, aplinkos taršos mažinimo, paslaugų kokybės gerinimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros, išpirkimo, renovacijos priemonės, nurodomas lėšų poreikis veiklos planams įgyvendinti, finansavimo šaltiniai ir prognozuojama įtaka geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainoms, pateikiama kita informacija, reikalinga patikimam ir saugiam abonentų ir vartotojų aprūpinimui geriamuoju vandeniu ir nuotekų tvarkymo paslaugomis, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugomis užtikrinti. *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas* yra *specialiojo teritorijų planavimo dokumentas*, kurio organizatorius yra savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės organizuojamos geriamojo vandens išgavimą, tiekimą ir nuotekų tvarkymo paslaugų suteikimą savivaldybės teritorijoje, rengia ir vadovaujasi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planais, kuriuose nustatomos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys ir prioritetai, prognozės ir problemos, numatoma, kuriose teritorijose bus plėtojama geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūra, o kuriose viešasis vandens tiekimas bus vykdomas kitomis priemonėmis, nustatomos teritorijos, kuriose taikomas individualus vandens išgavimas ir (ar) individualus nuotekų šalinimas. ir nustatomos teritorijos, kurios bus įtrauktos į viešojo vandens tiekimo teritorijas siekiant gyventojus aprūpinti teisės aktuose nustatytais visuomenės sveikatos saugos, aplinkos apsaugos ir paslaugų kokybės reikalavimus atitinkančiomis nepertraukiamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis.

Pažymėtina, kad savivaldybės rengiami ir tvirtinami geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planai yra geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos planų pagrindas, todėl abėjuose planuose turi būti numatytos plėtros kryptys, terminai. Atkreiptinas dėmesys, kad infrastruktūros plėtros plane numatomi finansavimo šaltiniai, t. y. (valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos, Europos Sąjungos fondų lėšos ir pan.), o veiklos plane numatomos investicijos (piniginės lėšos).

8) Siekiant užtikrinti direktyvos nuostatų įgyvendinimą, Įstatymo projekte įvirtintos naujos „Nuotekų valymo ir (ar) kaupimo įrenginiai“, „Taršos šaltinis“ sąvokos.

9) Įvertinant tai, kad pagal Įstatymo 24 straipsnį geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas yra licencijuojama veikla, o paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugos teikimo veiklai nereikia licencijos, tačiau šios paslaugos kainą taip pat reguliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Įstatymo projektas papildomas sąvoka „Reguliuojamoji veikla“.

Įstatymo projekto 3–5 straipsnis (Institucijų (Vyriausybės, Aplinkos ministerijos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir savivaldybių institucijų) kompetencijos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje)

Įstatymo 6 straipsnis papildomas nuostata, suteikiančia teise Aplinkos ministerijai patvirtinti aglomeracijų ribų nustatymo kriterijus, kuriais vadovaujantis savivaldybės turės nusistatyti ir geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose patvirtinti aglomeracijų teritorijų ribas. Kriterijai bus įtvirtinti LR aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 patvirtintame Nuotekų tvarkymo reglamente.

Atsižvelgiant į tai, kad vartotojų ar abonentų ir geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų ginčų sprendimas ne teismo tvarka reglamentuotas Įstatymo 37 straipsnyje, o vartojimo ginčus nagrinėjančių institucijų kompetencija apibrėžta Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22 straipsnyje, Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 9 punktą pripažįstamas netekusiu galios.

Įvertinant tai, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriaus ir energetikos sektoriaus reguliavimo principai panašūs, remiantis šilumos ūkyje taikomu principu, kad savivaldybės taryba (Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 15 straipsnio 3 dalis) pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą metodiką nustato atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokestį, Įstatymo projekte įtvirtinamas toks pat principas ir nustatoma Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pareiga tvirtinti Geriamojo vandens apskaitos prietaisų, karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodiką ir prižiūrėti, kaip ji taikoma, o savivaldybės tarybai vadovaujantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos metodika, nustatyti geriamojo vandens apskaitos prietaisų, karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokesčių. Tokiu atveju tiek geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos, tiek geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokesčiai savivaldybių tarybose turės būti tvirtinamas vienu metu. Pažymėtina, kad siūlomas naujas reglamentavimas abonentų ir vartotojų finansiniams interesams jokios įtakos neturės.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktuose nustatyta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos kompetencija tvirtinti Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką ir derinti paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas, Įstatymo projektas papildomas nuostatomis, numatant, kad Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos kitų metų pajamas sudaro ne tik geriamojo vandens tiekėjų ir (arba) nuotekų tvarkytojų, bet ir paviršinių nuotekų tvarkytojų 0,3 procento praėjusių metų paviršinių nuotekų tvarkymo pajamų. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, kaip geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas, pagal Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnį atlieka reguliuojamų įmonių veiklos patikrinimus. Analogiška priežiūros priemonė taikoma ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos reguliuojamoms energetikos įmonėms. Atsižvelgiant į tai ir siekiant suvienodinti nuostatas su Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 22 punktu, prie Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytų funkcijų Įstatymo projekte numatoma papildoma funkcija – atlikti geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų bei paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos patikrinimus. Pažymėtina, kad Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai įvertinus 0,3 proc. įmokas nuo paviršinių nuotekų tvarkymo

pajamų, kaip būtinašias sąnaudas, šiuo metu Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje suderintų paviršinių nuotekų tvarkytojų kainos padidėtų vidutiniškai 0,001 Eur/m³ (atskirais atvejais nuo 0,0003 Eur/m³ iki 0,0009 Eur/m³), tai yra suapvalinus praktiškai galutinei kainai įtakos neturėtų.

Teritorijų planavimo 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus teritorijų planavimo dokumentus ir atvejus, kai kiti įstatymai nustato kitus specialiojo teritorijų planavimo organizatorius“, atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte įtvirtinama, kad administracijų direktoriai yra geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo organizatoriai.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 3, 10, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (TAIS Nr. 17-12732(2)), kiek tai susiję su savivaldybės valdomos įmonės sąvokos nustatymu, Įstatymo projekte, kaip ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projekte „savivaldybės kontroliuojamų įmonių“ sąvoka pakeičiama į „savivaldybės valdomos įmonės“ sąvoką.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 9 punkte ir 7 dalyje nustatytą teisinį reguliavimą, Įstatymo projekte numatoma, kad savivaldybių tarybos vykdo viešajam geriamojo vandens tiekimui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininko dalyvio teises ir pareigas arba administracijų direktoriai vykdo viešajam geriamojo vandens tiekimui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamų įmonių, kurioms priklauso ši infrastruktūra, dalyvio teises ir pareigas.

Įstatymo projektu savivaldybių administratorių direktoriams ar jų įgaliotiems asmenims numatomos pareigos, susijusios su direktyvos tinkamu įgyvendinimu: administracijų direktoriai užtikrina, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane nustatytų sprendinių įgyvendinimą; administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planavimo procedūrų metu užtikrina, kad tik tose aglomeracijų dalyse, kuriose centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas neduotų naudos aplinkai ir centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina ir tai ekonomiškai pagrįsta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane, individualus nuotekų tvarkymas turi atitikti nuotekų išvalymą iki reikalavimų, teisės aktais nustatytų tai aglomeracijai. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir jos objektų statyba savivaldybės teritorijoje vykdoma laikantis šio įstatymo, Statybos įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, savivaldybės tarybos patvirtinto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano ir kitų teisės aktų reikalavimų.“ Vadovaujantis LR aplinkos ministro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. D1-885 patvirtintų Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų taisyklių (toliau – Taisyklės) nuostatomis, rengiant ar keičiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiujų planą, plano rengėjai, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje privalo išnagrinėti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvas vadovaujantis Taisyklių priedu. Atlikti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros alternatyvų ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimą (parengti ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaitą). Alternatyvas pagrįsti ekonominiais skaičiavimais ir poveikiu aplinkai. Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita turi būti suderinta su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Aplinkos ministerija. Ekonominio skaičiavimo ir aplinkosaugos vertinimo ataskaita teikiama derinti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai ir Aplinkos ministerijai. Sprendimai dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo būdo (geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo vamzdynais, individualių geriamojo vandens gręžinių ir nuotekų valymo įrenginių

įrengimo / statymo) priimami išnagrinėjus alternatyvas. Turi būti parenkamas ekonomiškai tinkamiausias (priimtinausias) ir aplinkosauginiu požiūriu saugiausias būdas. Parenkant būdą, reikia įvertinti sprendimo poveikį geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų didėjimui/mažėjimui. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Aplinkos ministerijai buvo pateikti 4 infrastruktūros plėtros planai, kuriuose atlikti ekonominiai skaičiavimai ir poveikis aplinkai dėl pasirinkto paslaugų teikimo būdo, todėl Įstatymo projekte įtvirtinamos nuostatos, jau yra įgyvendinamos. Pažymėtina, kad Europos Komisija, įvertindama, kaip Lietuvoje laikomasi direktyvos nuostatų, pateikė pastabą, kad ne visos Lietuvos savivaldybės yra patvirtinusios taisykles, kuriomis būtų išsamiai reglamentuojamos individualių nuotekų tvarkymo sistemų (toliau – ITS), įskaitant ITS kontrolės, tikrinimo, duomenų fiksavimo ir tvarkymo, sutarčių sudarymo ir registracijos taisykles, ir nėra vieningos ITS registracijos sistemos. Įvertinant tai ir tai, kad savivaldybės skirtingai reglamentuoja individualiojo geriamojo vandens išgavimo ir individualiojo nuotekų tvarkymo įrenginių registravimo tvarką, naudojimą, apskaitą ir kontrolę, kad skirtingų sistemų administravimas neracionalus ir sunkiai prieinamas kitiems vartotojams, siekiant užtikrinti, kad visos ITS tvarkomos nuotekos atitiktų reikalavimus, planuojama kurti vieningą ITS registravimo informacinę sistemą. ITS registravimo informacinė sistema veiktų prie šiuo metu veikiančios informacinės sistemos „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (IS „AIVIKS“). Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo kontrolę, Įstatymo projekte numatoma pareiga administracijų direktoriams ar jų įgaliotiems asmenims teikti duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka apie išduotus statybą leidžiančius dokumentus, kuriais leidžiama įrengti nuotekų tvarkymo įrenginius.

Įvertinant tai, kad gyventojų skaičių pokyčiai įtakoja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros techninius rodiklius. Didėjant gyventojų skaičiui savivaldybėje, didėja geriamojo vandens sąnaudos ir nuotekų tvarkymo paslaugų poreikis ir atvirkščiai. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad administracijų direktoriai ar jų įgalioti asmenys, kas 10 metų įvertų ar geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose nustatytos aglomeracijų ribos atitinka realią situaciją ir esant poreikiui, inicijuotų minėto plano keitimą.

Įstatymo projekto 6 straipsnis (Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo planavimas, organizavimas)

Pažymėtina, kad savivaldybės, planuodamos geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, rengia geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, kuriuose turi nustatyti viešąsias geriamojo vandens tiekimo teritorijas. Įgyvendinant direktyvos nuostatas, Įstatymo projektu papildoma, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose taip pat turėtų būti nustatytos aglomeracijos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, nurodant šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą.

Atsižvelgiant į tai, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra yra atskiros infrastruktūros ir jų plėtra galima nepriklausomai viena nuo kitos, Įstatymo projektu numatoma, kad paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra gali būti planuojama tiek rengiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą, tiek rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą (pvz., detalųjį, bendrąjį planą ir pan.)

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Iki šiol buvo numatyta siekiamybė užtikrinti 95 procentams viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos gyventojų gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba, kad jie turėtų galimybę individualiai apsirūpinti

geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Atsižvelgiant į direktyvos nuostatų perkėlimą, į siekį užtikrinti saikingą požeminio vandens naudojimą ir geresnį požeminio vandens išteklių apsaugą, Įstatymo projektas papildomas nauja nuostata, kad kai aglomeracijoje centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas neduos naudos aplinkai arba centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina ir tai ekonomiškai pagrįsta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane, tokiose planuose išskirtose teritorijose turi būti numatytas individualus geriamojo vandens išgavimas ir naudojimas ir (arba) nuotekų tvarkymas nuotekų valymo (ar) kaupimo įrenginiais, kurie leidžia užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų keliamų reikalavimų. Šiuo metu Įstatyme nustatyta, kad į savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija (gyvenamosios vietovės, pavieniai gyvenamieji namai, kiti pastatai), atitinkanti nors vieną iš išvardintų trijų kriterijų. Įvertinant tai, kad gyvenamosios vietovės samprata apibūdinta LR teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, šio įstatymo 1 str. nustatyta, kad „Lietuvos Respublikos teritorija skirstoma į administracinius vienetus, kurie susideda iš gyvenamųjų vietovių <...> gyvenamosios vietovės skirstomos į miesto ir kaimo gyvenamąsias vietoves. Miesto gyvenamosioms vietovėms priskiriami miestai, kaimo gyvenamosioms vietovėms priskiriami miesteliai, kaimai ir viensėdžiai <...>“, t. y. visa mūsų šalies teritorija susideda iš gyvenamųjų vietovių. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte sukonkretinama ir numatoma, kad „į savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija, atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų <...>“.

Pažymėtina, kad šiuo metu Įstatymo 12 straipsnio 4 dalies 3 punkte įtvirtintas trečiasis kriterijus – „kai gyventojai dėl geriamojo vandens išteklių trūkumo, aplinkosaugos reikalavimų, ekonominių ar kitų priežasčių negali individualiai išgauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančio geriamojo vandens ir individualiai tvarkyti nuotekų“ praktikoje nebuvo taikomas, todėl atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti darnų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymą, bei įvertinant tai, kad planuojama infrastruktūros plėtra turi apimti tiek jau užstatytas (urbanizuotas), tiek ir numatytas užstatyti teritorijas (urbanizuojamas). Įstatymo projekte trečiasis kriterijus numatomas, kaip „teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos“.

Įstatymo projekto 7 straipsnis (Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statyba, priežiūra ir naudojimas)

Šiuo metu Įstatyme įtvirtinta, kad vandentiekio įvadų, nuotekų išvadų įrengimo ir prijungimo sąnaudos įtraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą tam tikros kategorijos abonentams ir vartotojams. Tačiau toks reglamentavimas nebuvo konkretus, todėl geriamojo vandens tiekėjai skirtingai traktuodavo, kokios sąnaudos įskaičiuojamos į prijungimo sąnaudas. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektas papildomas nuostatomis, kad vandentiekio įvadų, nuotekų išvadų įrengimo ir prijungimo sąnaudos (jų sudedamosios dalys) bus nustatomos vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos nuostatomis.

Įstatymo 16 straipsnio 13 dalyje numatyta, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamose teritorijose) iki abonentui ir (ar) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo *turto ribos* (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblinė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas, atsižvelgiant į abonentų ir vartotojų kategoriją), praktikoje dažnai kildavo diskusijų iki kurios išvardintos turto ribos geriamojo vandens tiekėjas turi nutiesti infrastruktūrą ir įrengti įvadus ir išvadus (pvz., vartotojai pageidavo nutiesti

infrastruktūrą iki sklype esančios individualaus namo nuotekų valyklos, nors geriamojo vandens tiekėjas pagal įstatymo nuostatas turėdavo nutiesti pareigą iki pirmos pagal nuosavybę esančios turto ribos t. y. sklypo) atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte konkretizuojama vieta, t. y. esantys arčiausiai prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros (tai gali būti ir sklypo riba, o, jei jos nėra, – visi kiti išvardinti aspektai). Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomas reglamentavimas neturės įtakos abonentų ar vartotojų papildomiems finansavimo kaštams, prisijungiant prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Įstatymo projektas papildomas nauju 16 straipsnio 13¹ punktu, kuriuo numatoma, kad *aglomeracijoje*, asmenims, individualiai išgaunantiems ir naudojantiems geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkantiems nuotekas, *kai, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, yra sukurta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teise priklauso savivaldybei ar viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui; kai vandentiekio įvadas, nuotekų išvadas nutiesti iki turto ribos (sklypo ribos), kai individualusis geriamojo vandens išgavimas ir (arba) nuotekų tvarkymas neatitinka teisės aktuose nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų; kai per valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę vykdančių pareigūnų nurodytą terminą nepašalinami teisės aktų, reglamentuojančių nuotekų tvarkymą, nuostatų pažeidimai*; viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas privalo raštu pasiūlyti nutiesti geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą. Gavus žemės savininko sutikimą, nutiesia minėtą infrastruktūrą nuo turto ribos (valstybės ar savivaldybės žemės ribos) iki vandentiekio šulinio, nuotekų priėmimo šulinio, nuotekų siurblinės (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valyklos, nuotekų kaupimo įrenginių (t. y. asmens nuosavybės teise ar kitais pagrindais valdomoje žemėje iki įrenginio, kuris neatitinka teisės aktuose nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų), esančių arčiausiai prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Tokiu atveju, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, įrengiami asmeniui nuosavybės teise priklausančioje ar kitais pagrindais valdomoje žemėje, *tik turint raštišką sutikimą* (panašiai kaip numatyta Žemės įstatyme) su žemės savininku. Pažymėtina, kad asmeniui atsisakius jog viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas tiestų infrastruktūrą, privalėtų nusitiesti infrastruktūrą savo lėšomis.

Su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, įrengimu susijusias išlaidas apmoka geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, vykdančys viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, naudodami šio įstatymo 18 straipsnio 1 ir 3 dalyje nurodytus finansavimo šaltinius (t. y. abonentų ir vartotojų lėšos, sumokėtos už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas, kreditai, Europos Sąjungos fondų lėšos, valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos arba užsienio šalių, tarptautinių organizacijų, finansinių institucijų ir Lietuvos Respublikos asmenų tiksliniai įnašai ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos). Šiuo atveju, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros tiesimo ir prijungimo sąnaudos netraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą. Asmens, nuosavybės teise priklausančioje ar kitais pagrindais valdomoje žemėje viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nutiesta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra nuosavybės teise priklausytų žemės savininkui, kuris būtų atsakingas už nutiestos infrastruktūros techninę būklę, priežiūros organizavimą ir remontą. Įvertinant tai, kad šiuo atveju infrastruktūra priklausytų asmeniui, o Įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, skirta viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui, nuosavybės teise turi priklausyti savivaldybei arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, išskyrus konkrečius atvejus, Įstatymo projekto 16 straipsnio 4 dalis, papildoma ir šia išimtimi.

Taip pat Įstatymo projekto 7 straipsnis papildomas naujomis nuostatomis dėl geriamojo vandens ir karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir eksploatacijos.

Įstatymo projekto 8-11 straipsniai (Penktasis skirsnis. Asmenų teisės ir pareigos)

Direktyva nustato, jog visos konkrečioje aglomeracijoje susidarančios nuotekos turi būti išvalomos iki tai konkrečiai aglomeracijai taikomų reikalavimų. Todėl konkrečioje aglomeracijoje surinktos nuotekos ir/ar dumbblas turi būti valomi tos aglomeracijos NVĮ. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte numatoma, kad aglomeracijos ribose surinktas nuotekas perduoti tik į tos pačios aglomeracijos nuotekų valymo įrenginius.

Įvertinant tai, kad savivaldybės skirtingai reglamentuoja ITS naudojimą, apskaitą ir kontrolę, kad skirtingų sistemų administravimas neracionalus ir sunkiai prieinamas kitiems vartotojams, siekiant užtikrinti, kad visos ITS tvarkomos nuotekos atitiktų reikalavimus, planuojama nustatyti vieningą ITS registravimo informacinę sistemą. ITS registravimo informacinė sistema veiktų prie šiuo metu veikiančios informacinės sistemos „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (IS „AIVIKS“). Informacinės sistemos informacija bus naudojama ITS apskaitai ir kontrolei, kad būtų užtikrintas direktyvos įgyvendinimas. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte nustatomos pareigos savivaldybėms, geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, nuotekų valymo ir (ar) kaupimo įrenginius parduodantiems, įrengiantiems ir (ar) prižiūrintiems asmenims teikti duomenis (apie asmenis, individualiai tvarkančius nuotekas, apie parduotų ir įrengtų nuotekų valymo įrenginių skaičių ir (arba) įrengimo vietą) aplinkos ministro nustatyta tvarka.

Direktyvos 3 str. 1 d. nustatyta, kad „kai nuotekų surinkimo sistemų įrengimas nėra pateisinamas dėl to, kad tokia sistema neduotų naudos aplinkai, arba dėl to, kad ji per daug brangiai kainuotų, yra naudojamos atskiros individualios sistemos arba kitokios atitinkamos sistemos, kurios užtikrina tokį pat aplinkos apsaugos lygį“. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte nustatoma, kad viešasis geriamojo vandens tiekėjas ar regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas privalo aglomeracijose teikti nuotekų tvarkymo paslaugas centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis, išskyrus, kai nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad nuotekų transportavimo paslaugas gali teikti geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai ir kiti asmenys, kurie turi nuosavybės teise ar teisėtai valdo nuotekoms transportuoti reikalingus įrenginius ir transportą. Šiuo metu Įstatyme buvo nustatyta papildoma pareiga „atitikti Atliekų tvarkymo įstatyme atliekas surenkančioms ir vežančioms įmonėms nustatytus reikalavimus“. Atsižvelgiant į tai, kad ši nuostata praktikoje retai įgyvendinama, jos atsisakoma.

Individualių biologinių nuotekų valymo įrenginių tinkamo funkcionavimo viena iš esminių sąlygų – gamintojo nustatyto reikiamo dumblo kiekio palaikymas. Kai individualus nuotekų valymo įrenginys pradedamas eksploatuoti, dirbtinai į jį įrenginio paleidimo metu turi būti įpilamas pradiniam jo veikimui būtinas dumblo kiekis, kuris įprastai yra atvežamas iš kito perteklinį dumblo kiekį turinčio nuotekų valymo įrenginio. Įstatymo projekto 9 straipsnyje numatoma, kad nuotekų valymo ir (ar) kaupimo įrenginius parduodantys, įrengiantys ir (ar) prižiūrintys asmenys turi teisę surinkti iš individualius nuotekų valymo įrenginius eksploatuojančių asmenų tokiuose įrenginiuose susidarantį perteklinį dumblo kiekį ir privalo iš individualius nuotekų valymo įrenginius eksploatuojančių asmenų tokiuose įrenginiuose susidarantį ir surinktą perteklinį dumblą naudoti tik naujų nuotekų valymo įrenginių įvedimui į eksploataciją, eksploatuojamų nuotekų valymo įrenginių remontui (reikiamo dumblo kiekio papildymui ar pakeitimui), o likusį veikloje nepanaudotą dumblą perduoti nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam ar centralizuotai aglomeracijoje nuotekas tvarkančiam asmeniui ar geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui.

Asmenims, individualiai išgaunantiems ir naudojantiems geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkantiems nuotekas (išskyrus aglomeracijoje), numatoma pareiga per 9 mėnesius (šiuo metu projekte nustatytas 12 mėnesių laikotarpis, tačiau pagal kitų šalių patirtį ir realią praktiką užtinka ir mažesnio laikotarpio, todėl numatomas 9 mėnesių laikotarpis) sudaryti sąlygas (gauti iš geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkymo prisijungimo sąlygas, nutiesti geriamojo vandens, tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo tinklus, nuosavybės teises ar kitaip pagrįsdais valdomoje žemėje

ir t.t.) prijungti jiems nuosavybės teise priklausančius geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo tinklus prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros: kai individualusis nuotekų tvarkymas neatitinka teisės aktuose nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų; kai per valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę vykdančių pareigūnų nurodytą terminą nepašalinami teisės aktų, reglamentuojančių nuotekų tvarkymą, nuostatų pažeidimai; kai, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, yra sukurta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teise priklauso savivaldybei ar viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui; kai vandentiekio įvadas, nuotekų išvadas nutiesti iki turto ribos

Asmenims, individualiai išgaunantiems ir naudojantiems geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkantiems nuotekas aglomeracijoje, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas ir (arba) nuotekų tvarkymas neatitinka teisės aktuose nustatytų nuotekų tvarkymo reikalavimų; kai per valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę vykdančių pareigūnų nurodytą terminą nepašalinami teisės aktų, reglamentuojančių nuotekų tvarkymą, nuostatų pažeidimai; kai, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, yra sukurta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teise priklauso savivaldybei ar viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui; kai vandentiekio įvadas, nuotekų išvadas nutiesti iki turto ribos, *ir raštu atsisakius, kad viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas nutiestų infrastuktūrą asmens nuosavybės teise priklausančioje ar kitais pagrindais valdomoje žemėje*, numatoma pareiga per 9 mėnesius sudaryti sąlygas (gauti iš geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkymo prisijungimo sąlygas, nutiesti geriamojo vandens, tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo tinklus, nuosavybės teise ar kitais pagrindais valdomoje žemėje) prijungti jiems nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Savivaldybė, gavusi atsakingų institucijų išvadas privalo per 5 darbo dienas registruotu laišku informuoti asmenį, nurodydama 9 mėnesių laikotarpį, iki kurio pabaigos asmuo privalo sudaryti sąlygas prijungti jam nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Apibendrinant, asmenys individualiai išgaunantys ir naudojantys geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, tiek viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, tiek aglomeracijoje įgyja pareigą prisijungti prie geriamojo vandens tiekėjo infrastuktūros, kai yra įstatyme išvardintos visos aplinkybės, išskyrus asmenims aglomeracijoje nustatyta papildoma aplinkybė, – kai raštu atsisakoma kad viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas nutiestų infrastuktūrą asmens nuosavybės teise priklausančioje ar kitais pagrindais valdomoje žemėje.

Pažymėtina, kad savivaldybių tarybų patvirtintose aglomeracijose individualusis nuotekų tvarkymas privalės atitikti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų reikalavimų.

Atkreiptinas dėmesys, kad asmenys, per nustatytą laikotarpį nesudarę sąlygų prisijungti prie viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, atsakytų pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 332 straipsnį. Iš pradžių būtų skiriamas tik įspėjimas, o, pakartotinai prasižengus, skiriama bauda.

Įstatymo projekto 12 straipsnis (Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties sudarymas ir nutraukimas)

Siekiant nustatyti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo bei daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų santykius, teises ir pareigas, atsirandančius naudojant geriamąjį

vandenį karštam vandeniui ruošti, kai daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai pagal Šilumos ūkio įstatymą pasirenka 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą: šiluma karštam vandeniui ruošti perkama iš šilumos tiekėjo, o geriamasis vanduo karštam vandeniui ruošti perkamas iš geriamojo vandens tiekėjo. Įstatymo projektas papildomas nuostatomis, numatant, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose turi būti nurodyta ir geriamojo vandens tiekiamo karštam vandeniui ruošti tvarka ir sąlygos. Numatoma, kad vartotojai, daugiabučiuose namuose Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka priėmę sprendimą apsirūpinti karštu vandeniu būdu, privalo su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju sudaryti rašytinę geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį. Jeigu vartotojas atsisako pasirašyti viešąją geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutartį, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešoji sutartis laikoma sudaryta pagal Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas.

Pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo reglamentavimą, nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas vykdomas *abonentui ir geriamojo vandens tiekėjui* sudarius sutartį arba, jei sutartis nesudaryta, tačiau abonto valdomi nuotekų tvarkymo įrenginiai teisės aktų nustatyta tvarka prijungti prie geriamojo vandens tiekėjo valdomos nuotekų tvarkymo infrastruktūros, laikoma, kad viešoji geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutartis sudaryta. Vadovaujantis šia nuostata, abonentai dažnai nesutinka pasirašyti viešosios geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutarties, motyvuodami sutarties sudarymą konkludentiniais veiksmais. Pažymėtina, kad savitoji ir padidėjusi nuotekų tarša yra specifinė tarša, kurios nekontroliavimas gali įtakoti geriamojo vandens tiekėjo valdomos infrastruktūros sugadinimą bei aplinkos teršimą, todėl siekiant išvengti šių pasekmių Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 126 patvirtinto Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo 17 punkte nustatyta, kad abonto ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo sudarytoje sutartyje turi būti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nustatytas abonentui leidžiamas išleisti nuotekų užterštumas ir nuotekų užterštumas, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių. Tačiau abonentai atsisako pasirašyti viešąją geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutartį, motyvuodami, kad jų sutartis laikoma sudaryta nuo nuotekų tvarkymo komunikacijų prijungimo prie geriamojo vandens tiekėjo valdomos nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir netikslinga papildomai pasirašyti naujos sutarties.

Atsižvelgiant į tai, Įstatymo Projektu siekiama įtvirtinti nuostatą, kad konkretiems abonentams, kuriems geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas teikia padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų tvarkymo paslaugas ir kurie moka papildomą nuotekų valymo kainą už padidėjusią ir savitąją nuotekų taršą, nes jų nuotekų teršalų koncentracija yra didesnė už nustatytas bazines koncentracijas ir (ar) sudėtyje yra savitosios nuotekų taršos komponentų, dėl šios paslaugos teikimo būtų sudaryta *rašytinė* geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutartis. Tokiu atveju būtų užtikrinta abonentų ir geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų teisėtų interesų apsauga ir išvengta galimo neigiamo poveikio aplinkai.

Siekiant neapkrauti sutarčių ir nenumatyti perteklinio reikalavimo, atsisakoma konkrečių nuostatų, kurias reglamentuoja kiti teisės aktai.

Įstatymo projekto 14-15 straipsniai (Sąnaudų apskaita ir kontrolė. Kainų nustatymas. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių reguliuojamosios veiklos patikrinimai)

Įstatymo 34 straipsnio 6 ir 7 dalyse numatyta, kad geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina nustatoma įvertinat būtinąsias veiklos plano įgyvendinimo sąnaudas ir įtaką kainų augimui. Pažymėtina, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, vertindama ūkio subjektų veiklos planus, ir ūkio subjektai, teikdami kainų projektus derinimui, skirtingai interpretuoja šią Įstatymo nuostatą. Atsižvelgiant į tai,

Įstatymo projekte papildomai nustatoma, „kad geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos planuose aprašoma vykdoma veikla, <...> reikalingos investicijos <...> geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros, išpirkimo, renovacijos priemonės ir po šių priemonių įgyvendinimo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo planuojamų patirti eksploatacinių sąnaudų ir pardavimo pokyčiai <...>“. Pažymėtina, kad geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo atliekamos investicijos sukuria ne tik sąnaudų pokyčius, bet ir pardavimų pokyčius, tai yra įvykdžius plėtrą, prie teikiamų paslaugų prisijungia nauji vartotojai, kurių dėka išauga parduodamų paslaugų kiekis, o jo išaugimas turi įtakos kainai, todėl tai būtina įvertinti derinant kainas. Taip pat Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad, nustatant geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų tiekiamo geriamojo vandens ir tiekiamų nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, „įvertinamos po veiklos plano įgyvendinimo (geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros, išpirkimo, renovacijos, ūkio atnaujinimo) būtiniosios sąnaudos ir pardavimo įtaka kainos augimui pokyčiui“. Įstatymo projektu tvirtinama, kad geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai numatomas investicijas privalo derinti su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Įstatymo 34 straipsnio 9 dalyje numatytas 30 kalendorinių dienų laikotarpis savivaldybių taryboms nustatyti kainas po suderinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte numatomas analogiškas laikotarpis (1 mėnuo) pažeidimams ištaisyti.

Tiek energetikos sektoriaus, tiek geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriaus reguliavimo ir kainodaros principai yra iš esmės vienodi – abiejų sektorių veiklos priežiūrą atlieka Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija taikydama analogiškas priežiūros priemones ir mechanizmus. Atsižvelgiant į tai ir siekiant tinkamai įgyvendinti Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintus principus, ypač lygiateisiškumo principą, kad tiek Įstatymo, tiek Energetikos įstatymo nuostatos, susijusios su atitinkamų priežiūros priemonių taikymo procedūrinėmis nuostatomis, būtų vienodos, kad priežiūros priemonių procedūriniai reikalavimai būti taikomi vienodi visiems Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos reguliuojamiems subjektams, Įstatymo projektas papildomas nauju 34¹ straipsniu, kuris reglamentuoja geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos patikrinimų reikalavimus bei procedūras. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto nuostatos papildomos atsižvelgiant į Energetikos įstatymo 24¹ straipsnio nuostatas.

Įstatymo projekto 16 straipsnis (Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarka)

Šiuo metu Įstatymo 35 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo ir patikros sąnaudos įtraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą“, tačiau realiai praktikoje apskaitos prietaisų įrengimo eksploatavimo ir patikros sąnaudos atsispindėdavo sąskaitoje atskiroje eilutėje, todėl tai vartotojams sukeldavo papildomų neaiškumų. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte įtvirtinama, kad užmokestis už geriamojo vandens apskaitos prietaisų, nuotekų apskaitos prietaisų, karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimą, įrengimą, eksploatavimą būtų skaičiuojamas pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintą geriamojo vandens apskaitos prietaisų, karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodiką ir patvirtintas savivaldybės tarybos. Tokiu atveju tiek geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos, tiek geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokestis savivaldybių tarybose turės būti tvirtinamas vienu metu. Pažymėtina, kad siūlomas naujas reglamentavimas abonentų ir vartotojų finansiniams interesams jokios įtakos neturės.

Įstatymo projekte įtvirtinama, kad kai vartotojai daugiabučiuose namuose Civilinio kodekso 4.85 straipsnyje nustatyta tvarka pasirenka 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, ir kai pirkimo

pardavimo vieta yra butas ar kita patalpa, kitiems asmenims priklausantys karšto vandens apskaitos prietaisai, perduodami naudotis geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka. Įstatymo projekte išsamiau reglamentuojama geriamojo vandens tiekimo tvarka, kai daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai geriamojo vandens pirkimo ir pardavimo vietą pasirenka įvade, tokiu atveju geriamojo vandens tiekėjas neturėtų pareigos įrengti geriamojo vandens apskaitos prietaisų butuose ir kitose patalpose (išskyrus įgytų pareigą įrengti geriamojo vandens apskaitos prietaisą įvade), todėl daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai bendru sutarimu turėtų nuspręsti, kaip bus nustatomas kiekvieno vartotojo suvartoto geriamojo vandens kiekis (pagal apskaitos prietaisus, butų ar kitų patalpų plotą, ir t. t.), ir apie pasirinktą sprendimą privalėtų pranešti raštu geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui.

Reglamentuojant geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo bei daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų santykius, atsirandančius naudojant geriamąjį vandenį karštam vandeniui ruošti kai pasirenkamas 2-asis apsirūpinimo karštu vandeniu būdas, Įstatymo projekte siūloma tokia pati atsiskaitymo tvarka, kaip ir už geriamąjį vandenį. Pažymėtina, kad Įstatymo projekte reglamentuojama tik atsiskaitymo ir sutarčių sudarymo tvarka, kai vartotojai daugiabučiuose namuose pasirenka 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą. Įvertinant tai, kad apsirūpinimo karštu vandeniu būdai ir jų pasirinkimo įgyvendinimo tvarka reglamentuota šilumos sektorių reglamentuojančiuose teisės aktuose, įsigaliojus Įstatymo projektui, Energetikos ministerija pagal kompetenciją turės pakoreguoti šilumos ūkį reglamentuojančius teisės aktus.

Šiuo metu Įstatymo 35 straipsnio 8 dalyje nustatyta viešojo geriamojo vandens tiekėjui pareiga įrengti nuotekų apskaitos prietaisus dviem alternatyviais atvejais: esant abonentų pageidavimui arba kai abonentas per kalendorinius metus daugiau negu pusę patiekto geriamojo vandens kiekio sunaudoja technologinėms, gamybinėms ar paslaugų teikimo reikmėms, ir šis kiekis nepatenka į nuotekas. Pažymėtina, kad antru atveju nustatyta pareiga praktiškai neįgyvendinama, kadangi, jei nėra įrengto nuotekų apskaitos prietaiso, viešasis geriamojo vandens tiekėjas neturi informacijos ir negali nustatyti, ar daugiau negu pusę abonentui patiekto vandens kiekio nepatenka į nuotekų kiekį. Kai šią informaciją viešajam tiekėjui pateikia pats abonentas, laikoma, kad nuotekų apskaitos prietaisas įrengiamas abonto pageidavimu. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekte įtvirtinama, kad nuotekų apskaitos prietaisai įrengiami tik abonto pareikalavimu. Tokiu atveju abonentų interesai bus visiškai užtikrinti.

Įstatymo projekto 17-20 straipsniai (Už suvartotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas susidariusių vartotojo skolų ir permokų apmokėjimo tvarka, Dešimtas skirsnis. Ginčų ir skundų nagrinėjimas, Baudų ir Sankcijų skyrimo tvarka, Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas)

Siekiant panašių santykių teisinio reguliavimo nuoseklumo vartotojų atžvilgiu visuose sektoriuose, Įstatymo projektas papildomas nauju straipsniu, reglamentuojančiu apmokėjimo tvarką už suvartotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas susidariusių vartotojo skolas ir permokas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Energetikos reguliuotojų bendradarbiavimo agentūra (ACER) 2016 m. gegužės 30 d. rekomendacijoje Nr. 01/2016 „Dėl ACER ir nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumo užtikrinimo“ konstatavo, jog nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumas turi būti užtikrintas ir kituose sektoriuose, kuriuose atliekama nacionalinio reguliavimo funkcija. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad nacionalinei reguliavimo institucijai vykdant keleto sektorių reguliavimą, bendrieji reguliavimo principai bei priemonės, tokios kaip reguliuojamos veiklos patikrinimai ar sankcijų skyrimas, turėtų būti vienodi visiems reguliuojamiems sektoriams. Atitinkamai Įstatymo projekto 38 straipsnis yra patobulintas atsižvelgiant į Energetikos įstatymo 36 straipsnį, kuriuo vadovaujantis sankcijos yra skiriamos energetikos įmonėms. Pažymėtina, kad iš esmės yra keičiamos ir papildomos sankcijos skyrimo procedūrinės nuostatos, papildomai įvertinant praktikoje taikant Įstatymo nuostatas iškilusias

problemas, tokias kaip poveikio priemonių taikymo spraga reguliuojamą paviršinių nuotekų tvarkymo veiklą vykdančioms subjektams ir kt.

Pažymėtina, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių teikiamos informacijos ir duomenų teisingumo nustatymas yra būtinas, siekiant tinkamai įvertinti įmonės veiklą, todėl Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai yra reikalinga gauti informaciją bei duomenis iš kitų iš valstybės ir savivaldybės institucijų, taip pat iš Lietuvos banko, komercinių bankų ir kitų kredito bei finansinių įstaigų, auditorių, kitų juridinių bei fizinių asmenų, kurie gali turėti patikrinimui reikalingą informaciją. Atitinkamai, skatinant šiuos asmenis tinkamai bendradarbiauti ir teikti visą turimą informaciją, siūlytina nustatyti Projekte nurodytas sankcijas už tokios informacijos nepateikimą. Įvertinant tai, kad sankcijos pagal savo tikslą yra skirtos atgrasyti geriamojo vandens tiekėjus ir nuotekų tvarkytojus nuo pažeidimų padarymo, todėl Įstatymo projekte siūlomi sankcijų dydžiai užtikrins šio tikslo pasiekimą, neleis tikrinamoms įmonėms piktnaudžiauti veiksmais ir trukdyti Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai atlikti patikrinimus.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektas papildomas nauju 35¹ straipsniu, analogiškai 2017-11-21 Energetikos įstatymui Nr. XIII-788 nustatoma, kad iki įstatymo įsigaliojimo susidariusios vartotojo skolos išieškomos ir permokos grąžinamos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusių teisės aktų nustatyta tvarka.

Taip pat Įstatymo projekte atliekami ir kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip Įstatymo projekto įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektu tenkanti geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, nuotekų transportavimo paslaugas teikiantiems asmenims ir nuotekų valymo ir (ar) kaupimo įrenginius parduodantiems, įrengiantiems ir (ar) prižiūrintiems asmenims administracinė našta ir administracinės naštos pokytis apskaičiuotas vadovaujantis Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 706 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo pakeitimo“ nuostatomis.

Įstatymo projekte geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui numatomos papildomos pareigos įrengti karšto vandens apskaitos prietaisus. Ši pareiga bus susieta su daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkų išreikštu pasirinkimu dėl 2-ojo apsirūpinimo karštu vandeniu būdo. Atsižvelgiant į tai, kad nėra aišku kiek asmenų nuspręs pasirinkti 2-ąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą, neįmanoma įvertinti kiek reiks papildomų darbo sąnaudų karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimui ir perėmimui.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymo projekte siūlomas nuostatas inkorporuoti į teisinę sistemą, kartu su Įstatymo projektu teikiamas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 332 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

9. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas

įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Iki Įstatymo projekto įsigaliojimo Vyriausybė, aplinkos ministras, energetikos ministras ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija per teisės aktų nustatytus terminus turės priimti šiuos teisės aktus arba galiojančių teisės aktų pakeitimus:

1) LR Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimą Nr. 126 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“;

2) LR Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimą Nr. 127 „Dėl Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3) LR aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. D1-629 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“;

4) LR aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. D1-636 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“;

5) LR aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymą Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“;

6) LR aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. D1-639 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų patvirtinimo“;

7) LR aplinkos ministro 2015 m. birželio 23 d. įsakymą Nr. D1-500 „Dėl Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimų patvirtinimo“;

8) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. birželio 23 d. įsakymą Nr. D1-350 „Dėl Informacinės sistemos „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (IS „AIVIKS“) nuostatų patvirtinimo“;

9) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymą Nr. D1-18 „Dėl Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

10) Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimą Nr. O3-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“;

11) LR energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymą Nr. 1-297 „Dėl Šilumos ūkio tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;

12) Geriamojo vandens apskaitos prietaisų, nuotekų apskaitos prietaisų, karšto vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo mokesčio apskaičiavimo metodiką (Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija);

13) Investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos aprašą (Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija).

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įgyvendinant Įstatymo projektą, savivaldybėms reikės pakeisti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, juose nustatant aglomeracijų ribas. Atsižvelgiant į tai, planuojama, kad reikės apie 3 000 000 eurų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai: „viešasis geriamojo vandens tiekimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai. Nėra.

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
22.8-06-08

Teisės ir personalo departamento
direktoriė
Agnė Jakstienė
10.06.08